

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΔΒΟΜΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ

Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων

ΓΙΩΡΓΟΣ Η. ΟΡΦΑΝΟΣ

Ήταν Δεκέμβρης του 1943. Η Ελλάδα στέναζε κάτω από τις γερμανικές και ιταλικές κατοχικές δυνάμεις. Στην εξουσία βρισκόταν η κυβέρνηση του Ιωάννη Δ. Ράλλη σε στενή συνεργασία με τις Αρχές Κατοχής και το πολίτευμα του κράτους δεν είναι ούτε Δημοκρατία, ούτε Βασιλεία, αλλά τιτλοφορείται βαρύγδουπα, "Ελληνική Πολιτεία".

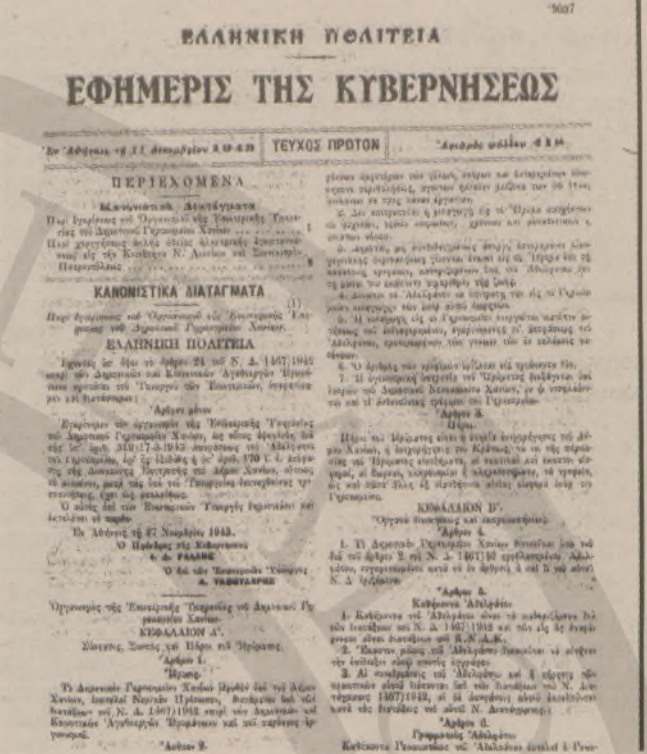
Η κυβέρνηση Ράλλη προέβαινε συχνά στην έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων και στη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.), προκειμένου να αποκτήσουν κύρος και ισχύ. Κανονιστικό διάταγμα θυμίζουμε ότι είναι ένας γενικός κανόνας δικαίου που θεσπίζεται από την εκτελεστική εξουσία. Ιεραρχικά η ισχύς του είναι αμέσως κατώτερη του νόμου, τον οποίο γενικά αναπτύσσει. Στο φύλλο, λοιπόν, 418 της 11ης Δεκεμβρίου 1943 του τεύχους Α η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύει ως κανονιστικό διάταγμα τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων, αποτελούμενο από 5 κεφάλαια με 36 άρθρα συνολικά. Ταυτόχρονα, δημοσιεύεται και η έγκριση του Οργανισμού από τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως Ι. Δ. Ράλλη

και τον επί των Εσωτερικών Υπουργό, Α. Ταβουλάρη. Ας δούμε σήμερα τον Οργανισμό του Γηροκομείου Χανίων, που δημοσιεύτηκε πριν 70 χρόνια και ξετύλιξε το νήμα της ιστορίας ενός από τα γνωστά Ιδρύματα της πόλης. Θα παρουσιάσουμε τα 5 κεφάλαια του επιγραμματικά και θα αναφερθούμε με λίγα λόγια στον σκοπό της ίδρυσής του. Το τωρινό σημειώμα μας είναι αφιερωμένο σε όσους και όσες φιλοξενήθηκαν κατά καιρούς κάτω από τη στέγη του και στο κάθε είδους (ιατρικό, διοικητικό, βοηθητικό κ.λπ.) προσωπικό που επί χρόνια προσέφερε εκεί τις υπηρεσίες του. Τα 5 κεφάλαια του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων είναι τα ακόλουθα: Α) Σύστασις, σκοπός

και πόροι του Ιδρύματος (άρθρα 1 - 3). Β) Όργανα διοικήσεως και εκπροσωπήσεως (άρθρα 4 - 9). Γ) Τρόφιμοι και υποχρεώσεις αυτών (άρθρα 10 - 11). Δ) Υπηρεσίαι και αρμοδιότητες αυτών (άρθρα 12 - 19) και Ε) Προσωπικόν του Ιδρύματος (άρθρα 20 - 36). Το Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων ιδρύεται από τον Δήμο Χανίων και είναι Νομικό Πρόσωπο. Η λειτουργία του, όπως αναφέρεται στο παρουσιαζόμενο Φ.Ε.Κ. (418 Α/11 - 12 - 1943) (φωτ.), διέπεται από τις διατάξεις του Ν.Δ. 1467/1942 «περί των Δημοτικών και Κοινοτικών Αγαθοεργών Ιδρυμάτων» και τον Οργανισμό που δημοσιεύεται στο παρόν Φ.Ε.Κ. μας. Στο άρθρο 2 του Οργανισμού διαβάζουμε ποιος είναι ο σκοπός της ίδρυσής του.

Πρόκειται για «την εν αυτώ συντήρησιν των εκ του Δήμου Χανίων καταγομένων γερόντων αμφοτέρων των φύλων, απόρων και εστερημένων οιασδήποτε περιθάλψεως, αγόντων ηλικίαν μείζονα των 58 ετών, ανικάνων δε προς πάσαν εργασίαν». Στο ίδιο άρθρο, μεταξύ άλλων, διαβάζουμε (παράγραφος 5) και ότι δεν επιτρέπεται η εισαγωγή στο Ίδρυμα ατόμων που πάσχουν από ψυχικά, οξεία λοιμώδη, χρόνια και μεταδοτικά ή ανίατα νοσήματα. Προτιμούνται οι γονείς εκείνων που σκοτώθηκαν σε πολέμους. Η εισαγωγή γίνεται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου και έγκριση του Αδελφάτου που -σύμφωνα με το άρθρο 4 του υπό παρουσίαση Οργανισμού και με τα άρθρα 2, 4 και 5 του Ν.Δ. 1467/1942- ορί-

ζεται, συγκροτείται και διοικείται το Δημοτικό Γηροκομείο. Ο αριθμός των τροφίμων, όπως ορίζει η παράγραφος 6 του άρθρου 2 του Οργανισμού, ορίζεται σε 32. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Οργανισμού του 1943, πόροι του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων επρόκειτο να ήταν «η επίστα επιχορήγησις του Δήμου Χανίων, η επιχορήγησις του Κράτους, τα εκ της περιουσίας του Ιδρύματος εισοδήματα, αι τακτικά και έκτακτοι εισφοραί, αι δωρεαί, κληρονομίαί ή κληροδοτήματα, τα τροφεία, ως και πάσα άλλη εξ οιασδήποτε αιτίας εισφορά υπέρ του Γηροκομείου». Τα τροφεία, όπως ορίζει η παράγραφος 3 του άρθρου 2, καταβάλλονται από όσους δη-

μότες επιθυμούν την εισαγωγή τους που, αν και είναι στερημένοι οικογενειακής περιθάλψεως, δεν είναι αποδεδειγμένα άποροι. Καταλήγοντας, ας σταθούμε και στην 6η (και τελευταία) παράγραφο του άρθρου 22 που αναφέρει τις "Προϋποθέσεις διορισμού". Με την εν λόγω παράγραφο ορίζεται, πέραν των άλλων προϋποθέσεων, ότι για να διορισθεί κάποιος σε θέση απ' αυτές που προβλέπει ο παρών Οργανισμός (διευθυντής, γραμματείς, νοσοκόμος, καθαρίστρια, κλητήρας, πλύντρια, μάγειρας) του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων, δέον «να έχη υγιά κοινωνικά φρονήματα αρμοδίως πιστοποιούμενα»...

Σκόρπιες σκέψεις κι εκμυστηρεύσεις...

Άσκοπες σπατάλες

Λαμπτήρες μονίμως αναμμένοι που κάνουν τη νύχτα μέρα, ανοικτές βρύσες που τρέχουν ακατάπαυστα για να πλυθεί μια μαγειριά χόρτα, τηλεοράσεις που παίζουν μόνες τους ενώ εμείς παίζουμε παιχνίδι με φίλο στο διαδίκτυο, κιλιάδες τηλεφώνων-ασύρματοι που δεν παύουν να κτυπούνε για ψύλλου πήδημα... Σπατάλη άσκοπη παντού! Είναι να μην γυρίζει ο νους στα παλιά; Τότε που μας έλεγαν συνέχεια «Σβήσε το φως!», «Κλείσε τη βρύση!!», «Μα τι λες τόσο ώρα στο τηλέφωνο; Τέλειωσε παι!...» Οι παλιοί βεβαίως! Που έτρωγαν μαζί με όλη την πολυπληθή τους οικογένεια από ένα πλίντο πάτο στη μέση του τραπέζιου, που έπλεναν το φρούτο σε ντενεκεδένιο κουβαδάκι και φύλαγαν το νερό για να ποτίσουν την τριανταφυλλιά! Που δεν είχαν χρόνο για σπατάλες, γιατί με κόπο παρήγαγαν τα χρειαζόμενα, που μ' αργό ρυθμό και σεβασμό καταγάλωναν...

ΑΘΗΝΑ ΚΑΝΙΤΣΑΧΗ

δί, αλλά περισσότερη! Η μάλλον ολόκληρο σμήνος περισσότερων; Τρεις γενιές που ζουν, τρέφονται κι αναπαράγονται στην αυλή σου; Που αν τα αγνοήσεις κάποιο πρωινό και δεν πάρουν τη γερή μερίδα τους, καταλαμβάνουν τα απέναντι κάγκελα, καμιά δεκαριά στη σειρά, έχεις τα είκοσι τους μάτια ν' ακολουθούν κάθε σου κίνηση κι αν καθυστερήσεις κι άλλο στέλνουν αγγελιοφόρο των πρεσβύτερο που στίνεται έξω απ' το παραθύρι της κουζίνας σου και σε κοιτά όλο αποδοκιμασία! Τα ταίξεις ή δεν τα ταίξεις, λοιπόν! Κι ύστερα καθαρίζεις ολήμερις το μπαλκόνι απ' τις κουτσουλιές ή δεν καθαρίζεις; Είναι κι αυτό ένα θέμα...

Ασήμαντα αλλά μας... λείπουν!

Απορίας άξιον πως μερικά πράγματα -άψυχα ή έμψυχα- μας λείπουν τόσο όταν καθούν απ' τη καθημερινότητά μας! Τα δυο ψηλά πεύκα π.χ. που κόπηκαν σύρριζα, γιατί προφανώς έκρυβαν την θεα και βρώμιζαν τα μπαλκόνια των παιδιών τους κτηρίων... Η συμπαθητική γριούλα που αέριζε τα στρωσίδια της στο μοναδικό ανοικτό παράθυρο του ερειπωμένου νεοκλασικού της γει-

τονιάς μας... Το σκυλί που μας γαύγιζε πίσω απ' την καγκελόπορτα, κι όλο του γλυκομιλούσαμε για να περάσουμε απ' το στενάκι με ασφάλεια... Το κλειστό μαγαζάκι όπου όλο και κάτι βρισκαμε να ψωνίσουμε, μ' έναν Αι-Βασίλη να στέκει εδώ και τρία χρόνια, σκονισμένος σε μια άκρη της βιτρίνας του... Το παλιό ποδήλατο που κάποιος ενοχλητικός επέμενε να δένει στην κλώνα της εξώθυράς μας... Εκείνος ο άγνωστός μας πωλητής κουλουριών που καλημέριζε όλο τον κόσμο. Αυτά κι άλλα πολλά! Μικρά κι ασήμαντα που όλα μαζί χτίζουν τη σιγουριά του κόσμου μας, του δυστυχώς ες αεί μεταβαλλόμενου...

Στη μεγάλη πόρτα...

Στη πόρτα, τη κλειστή ακόμα, στοιβάχτηκε προχθές το πλήθος. Όλοι τους κάποιες ηλικίας, με την στωικότητα στο βλέμμα που χαρακτηρίζει εκείνη την παλιά γενιά, τη καταταλαιπωρημένη, κοιτάζει ο ένας τον άλλο, όλοι μαζί αναμένουν κι ένας ανυπόμονος πατάει κάθε δυο λεπτά το κουμπί της εισόδου, αλλ' αυτό αδρανεύει! Πεισματάρικα κλειστή η μεγάλη πόρτα -βλέπεις είναι νωρίς ακόμα- απ' όπου θα βγουν με τη μειωμένη σύνταξη του μηνός στο χέρι! Κι όσο πα-

ραμένει σφραγισμένη κι ο χρόνος κυλά αργά, κουνούν κάθε τόσο το κεφάλι και σκέφτονται μ' αγωνία μήπως αούριο βρουν κατεβασμένα τα ρολά, μήπως μια μέρα σταθούν απ' έξω και τους πουν πως δεν τους χρωστούν τίποτα παι! Περήφανα γηραιά που καταντήσαμε!

Ωρα για δημιουργία...

Εθισμένοι στις χωρικές βάθος εικόνες, που κατακλύζουν μέσα από οθόνες κάθε είδους, τη ματιά και το πνεύμα μας, ώρα ν' αφήσουμε τα κουτιά και να βάλουμε σ' ενέργεια, τα χέρια, το μυαλό και το ταλέντο μας! Μην χάσουμε δα και τη διάθεσή για πραγματική ζωή! Για τη διαδικασία και τη χαρά του Χριστουγεννιάτικου στολισμού, ας πούμε, που τόσο επιζητούν μικρά και... μεγάλα παιδιά, ειδικά ετούτες εδώ τις μέρες, τις μίζερες; Τι μπορεί εξάλλου, να μας στοιχίσει μια γιρλάνα φύλλων ελιάς απ' το χωράφι μας που με δυο κορδέλες θα γίνει στεφανάκι, μια γωνιά στολισμένη με χειροποίητα διακοσμητικά, μια κατασκευή που θα έχουμε ζωγραφίσει μόνοι μας; Ξεχάσαμε το «Πενία τέχνας κατεργάζεται»; Πλήθος πρακτικές κι ευφάνταστες λύσεις βρίσκονται στη διάθεσή μας! Κέφι μόνο να έχουμε...

Είναι κι αυτό ένα θέμα...

«Το παιδί και το σκυλί όπως το μάθει», λέει η παροιμία. Κι αν, ας πούμε, δεν είναι σκυλί ή παι-